

materiale og et efter arbejdets art og omfang samt den bydendes forhold og omstændighederne i øvrigt passende beløb til omkostninger og fortjeneste.

For så vidt bygherren ikke vil tiltræde, at udskydningsregler bringes i anvendelse, og derfor nægter at underskrive en licitationserklæring, har de bydendes organisation ret til — ligesom før denne licitationsordnings indførelse — inden afgivelse af budene at underkaste disse en forhåndsregulering i overensstemmelse med regler, der i henhold til monopolloven skal være anmeldt til monopoltilsynets register.

Det anses for tilladeligt, at de bydende tager forbehold mod at arbejde på samme byggeplads som mestre, der benytter medhjælp, men ikke er medlem af en faglig organisation — samarbejdsforbehold. Ligeledes kan organisationerne, når licitationserklæring nægtes underskrevet, påbyde deres medlemmer at tage forbehold om, at budene ikke må åbnes, hvis der åbnes bud fra udenforstående mestre — åbningsforbehold.

I øvrigt giver ordningen mulighed for, at der, uden at bygherren er til stede, kan afholdes forhåndsmøder — møder forud for licitationen — hvor de bydende fortolker udbudsmaterialet, træffer bestemmelse om tilbudsforbehold m. v.

Ved gennemførelsen af licitationsordningen af 1945 regnede man med, at bygherrerens underskrift på licitationserklæring ville blive det almindeligste og reguleringerne derfor ville komme frem i lyset og forhåndsregulering blive en sjælden undtagelse, men dette blev ikke resultatet, idet licitationserklæring og dermed udskydningsordningen i de fleste tilfælde ikke tiltrædes af bygherrerne.

Såvel forhåndsregulering som udskydning har givet anledning til megen kritik, og det var med henblik herpå, at et flertal inden for licitationskommissionen af 1955 foreslog monopollovens bestemmelser suppleret med den foreslåede særlige licitationslov.

Efter lovforslaget skal monopolloven fortsat finde anvendelse på licitationsaftaler m. v., men herudover foreslås bestemmelser, der dels afstikker rammerne for indholdet af sådanne aftaler m. v., dels skulle give mulighed for en tilstrækkelig hurtig indskriden mod aftalernes eventuelle skadelige virkninger. I forslaget, der i flere henseender hviler på samme retningslinjer som den nuværende licitationsordning, omfatter reglerne om udskydning imidlertid kun organisationernes egne medlemmer og tilbudsgivende, der tilslutter sig organisationernes bestemmelser. Under hensyn til den udvikling, der finder sted i retning af byggeriets industrialisering, omfatter den foreslåede ordning — i modsætning til den nuværende — også *bortlicitering af leverancer inden for bygge- og anlægsvirksomhed*. Industriens repræsentant i kommissionen gik dog imod dette med henvisning til, at forslaget var uegnet til anvendelse ved indhentning